HOMENATGE A L'ESCRIPTOR

ALBERT PADROSA

EXPOSICIÓ DE CARTELLS DE CINEMA NEGRA

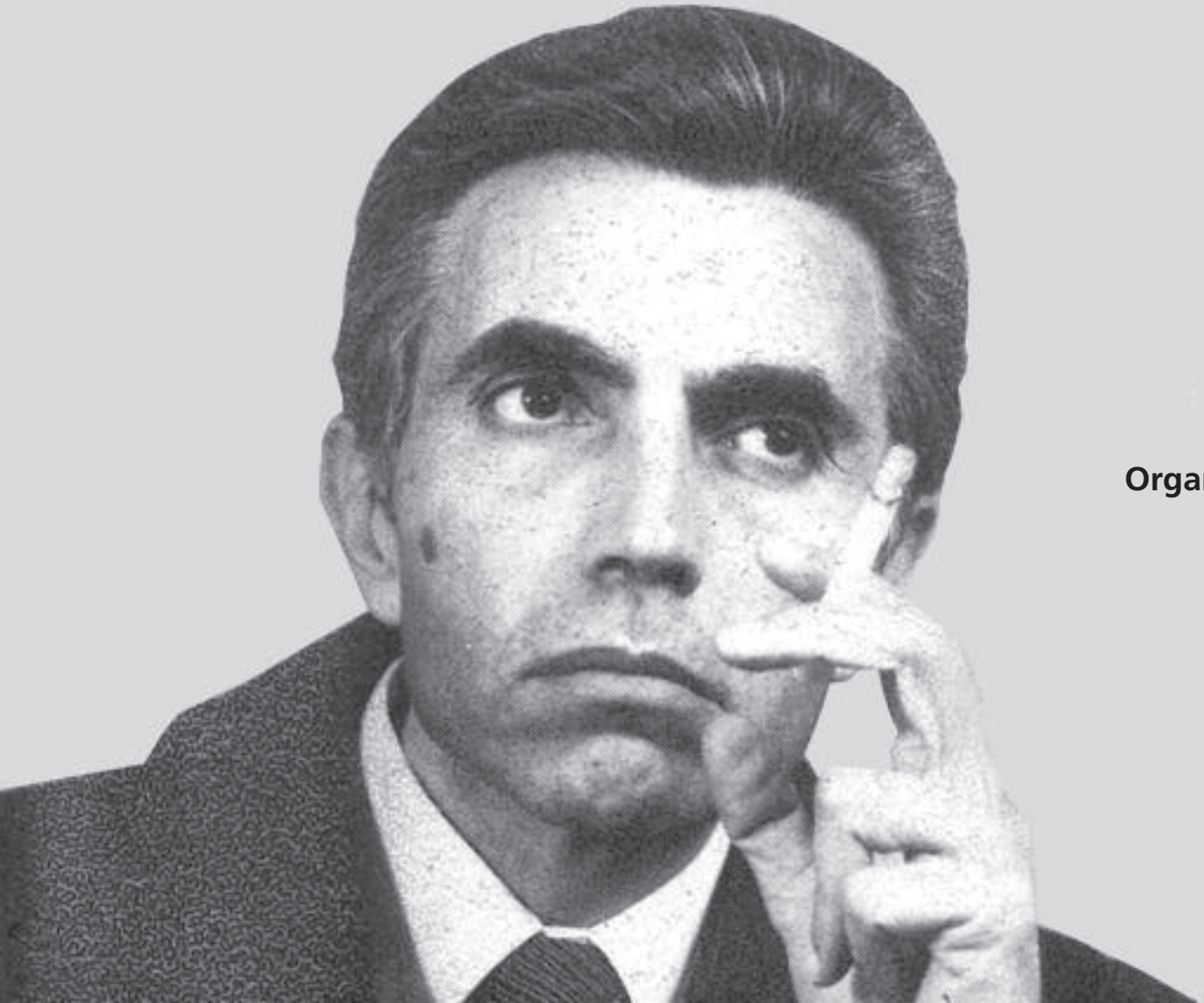

Organitza:

Amics del Castell de Sant Ferran Figueres

Col·labora:

Arxiu-Col·lecció Lluís Benejam
www.archivocine.com

Divendres 8 de novembre de 2013

Homenatge a l'escriptor **ALBERT PADROSA**

Presentació de l'exposició de pel·lícules de temàtica de cinema negre
de l'arxiu-col·lecció de Lluís Benejam

Seu Social de l'Associació Amics del Castell de Sant Ferran

Programa:

Presentació de l'acte:
ANTONIO HERRERA, *President de l'Associació*

Presentació de l'escriptor i la seva obra:
JOAN MANUEL SOLDEVILLA, *Catedràtic de literatura de l'Institut R. Muntaner*

Presentació de l'exposició:
LLUÍS BENEJAM

Conferència:
DR. NARCIS BARDALET, *Forense*

Clausura de l'acte:
MARTA FELIP. *Alcaldessa de Figueres*

Figueres té molts personatges importants "desconeguts", i crec que un d'ells és l'escriptor de novel·la negra Albert Padrosa.

L'Albert ha escrit una dotzena de novel·les de temàtica policíaca. Tot just n'acabava d'escriure una, de publicar-la i de "regalar-la" als seus amics, que ja començava la següent. D'algunes se'n sentia satisfet, d'altres li hauria agrada canviar el tema, per totes han nascut amb molta il·lusió, molt pensades i molt treballades.

Els fets es desenvolupen en ocasions a Barcelona i, en d'altres, a Figueres; sobre la nostra ciutat cal esmentar la darrera, *Infidelidad en rojo*, que comença enmig de la Rambla i acaba amb un final molt especial.

L'Associació Amics del Castell de Sant Ferran, amb la tasca cultural que porta a terme des de fa uns anys, vol homenatjar aquest personatge, que, tal com hem dit, resulta "desconegut" al públic general, mentre que és molt conegut en l'àmbit de la novel·la negra.

Aquest homenatge l'havíem preparat juntament amb el també autor d'aquest gènere Agustí Vehí; tot i haver-nos deixat de forma inesperada, a ben segur que el seu esperit rondarà per la sala durant l'acte, atès que quan li vaig exposar el tema es va mostrar tant entusiasmat que va posar fil a l'agulla de forma immediata. Lamentablement el va frenar la malaltia i no va poder continuar. Serveixi l'homenatge per a recordar també el nostre estimat amic Agustí.

També vull donar les gracies al soci i amic Lluís Benejam que ha fet possible aquest catàleg i ha preparat l'exposició per a aquest acte tan especial.

Figueres, 8 de novembre de 2013.

Antonio Herrera López de la Cova
El President

Tot un senyor del crim

La narrativa policíaca d'Albert Padrosa constitueix un notable cas de coherència, solidesa i perseverança en el camp de la novel·la negra hispànica. Al llarg de més de trenta anys ha estat capaç de bastir un món narratiu que, al marge de modes, s'ha anat desenvolupant de forma sòlida i tenaç amb la complicitat d'un reduït però fidel grup de lectors, preferentment altempordanesos.

Una dotzena de volums constitueixen el corpus de la narrativa d'Albert Padrosa, un conjunt de títols que han mostrat la progressiva maduresa de l'autor, el seu domini dels mecanismes del gènere, la persecució constant –i creixent- de la versemblança a través d'una rigorosa documentació i la seva capacitat d'anar evolucionant d'una manera coherent, assimilant influències i lectures diverses i fonent-les en un discurs coherent on sempre s'incorpora la seva veu sòlida i meditada.

L'any 1978 va sortir publicada la seva primera novel·la, *Alienación*. La data no és una dada accessòria ja que, en aquells anys, la novel·la policíaca a casa nostra, dotada des de mitjans dels anys seixanta d'un cert prestigi cultural, començava a consolidar-se a través d'un seguit d'autors i títols que volien anar més enllà de la popularitat que havia obtingut el gènere a través de les novel·les de quiosc i de la magnífica tasca literària d'autors com Peter Debry o Silver Kane. Les novel·les de Francisco García Pavón, protagonitzades pel cèlebre Plinio, cap de la policia local de Tomelloso, havien demostrat a finals dels anys seixanta que era possible escriure novel·la negra més enllà dels pseudònims o de les localitzacions a Londres, París o Nova York, i a partir d'aquell moment començava una narrativa on emergirien figures tan diverses com Juan Madrid, Francisco González Ledesma o Manuel Vázquez Montalbán, que crearia el seu detectiu Carvalho l'any 1972.

En aquest context es publica *Alienación*, que més que en la novel·la negra caldria emmarcar en el camp de la novel·la detectivesca on el referent i influència més evident és Agatha Christie. L'autora anglesa era tremendament popular a casa nostra des de mitjans dels anys trenta i la seva incidència en les obres del primer Padrosa és evident: crims en ambients de classe alta, investigador poc convencional, falses pistes, reunió de tots els sospitosos, resolució sorprenent... Malgrat aquesta dependència del model anglosaxó, reconeguda explícitament dins la pròpia novel·la i fins i tot en el títols d'altres obres (*...y Agatha Christie*, 1986), Padrosa es permet interessants aportacions com són la ubicació a Barcelona del cas a resoldre, la creació d'un quotidià i humà comissari de policia, Luis Montero, i molt especialment la figura del seu col·laborador en els primers casos, el novel·lista policíac d'èxit Esteban Medina, que és capaç de descobrir i desvetllat les retorçades actuacions dels criminals a l'hora de cometre els seus assassinats.

El comissari Montero serà el protagonista de gairebé totes les novel·les de Padrosa i a l'hora de dibuixar-lo no es pot obviar una altra influència decisiva reconeguda també pel propi autor dins de les narracions: Simenon i el seu comissari Maigret. Com ell, Montero és un senyor convencional, discret i dotat d'una notable tenacitat i intuïció, a qui agrada menjar, beure, i fumar –sempre els inevitables Farias–, que té petits problemes de salut a mida que es va fent gran, que duu una vida domèstica plàcida on governa Ana Cebrián, la seva muller, una excel·lent cuinera, i que té un sòlid codi moral que, en ocasions, el duu a prendre decisions que van més enllà del que correspon a un agent de l'ordre públic.

Les primeres novel·les, *Alienación* (1978), *Enigma criminal* (1981), *....y Agatha Christie* (1986) es mouen en un esquema previsible –el model Agatha Christie- que l'autor demostra dominar, però a partir de *Mecanismo de ahorcadura* (1991), *Crimen en la calle Mallorca* (1997) i, sobre tot, *Crimen en la pensión* (2000), la narrativa de Padrosa experimenta un gir. Abandona el marc de la novel·la enigma, l'artefacte més purament intel·lectual, i comença a submergir-se en el món real. Les comissaries deixen de ser dependències que semblaven d'Scotland Yard per esdevenir creïbles i versemblants comissaries de la Policia Nacional. Els casos abandonen els entorns de les classes altes per desenvolupar-se en llocs propers i reconeixibles –pensions, petits tallers, bars de barri-, on les contradiccions i misèries humanes guanyen en complexitat i credibilitat. Més enllà de l'excepció que suposa *Crimen y lascivia* (2006), un veritable experiment on el protagonista i narrador és el criminal, *Lujuria y asesinato* (2004) *Réquiem por un magnate* (2008) seguiran amb el protagonisme del comissari Montero i amb aquesta línia més realista on les influències de Vázquez Montalbán y Francisco González Ledesma, així com les concordances amb les novel·les protagonitzades per Petra Delicado escrites per Alicia Giménez Bartlett seran molt clares.

Menció especial mereix la darrera novel·la de Padrosa, *Infidelidad en rojo*, un text escrit l'any 2006 però publicat l'any 2012 que utilitza com a marc de l'acció la ciutat de Figueres, un entorn que coneix prou bé i que esdevé escenari literari per primer cop en el seu univers narratiu. En ell, el protagonisme no recau en el comissari Montero i, de fet, malgrat que hi ha una mort misteriosa en una primera seqüència espectacular, el cert és que no és una novel·la policíaca sinó més aviat costumista i eròtica on els protagonistes, els empleats de banca Cosme Sala i Eva Piferrer, descobreixen l'amor al temps que el lector fa un detallat i minuciós recorregut per la ciutat.

Albert Padrosa, des de la discreció i la tenacitat, ha estat capaç de teixir un món narratiu sòlid desenvolupant una línia personal en el camp de la novel·la policíaca que el converteixen en un dels autors que cal reivindicar en la història d'aquest gènere a casa nostra. Si Agatha Christie, Patricia Higsmith o Donna Leon, autores de diverses èpoques han esta recordades i reconegudes com a les Dames del crim, a Albert Padrosa li correspon el títol de ser un senyor, tot un senyor del crim.

Joan Manuel Soldevilla Albertí

ÍNDEX PEL·LÍCULES EXPOSADES
HOMENATGE ALBERT PADROSA

1947: EL SUEÑO ETERNO *THE BIG SLEEP* 7
Director: **Howard Hawks** País: Estats Unit

1949: EL TERCER HOMBRE *THE THIRD MAN* 8
Director: **Carol Reed** País: Regne Unit

1950: LA JUNGLA DE ASFALTO *THE ASPHALT JUNGLE* 9
Director: **John Huston** País: Estats Units

1955: MUERTE DE UN CICLISTA 10
Director: **Juan Antonio Bardem** País: Espanya I Italia

1956: ATRACO PERFECTO *THE KILLING* 11
Director: **Stanley Kubrick** País: Estats Units

1957: DISTRITO QUINTO 12
Director: **Julio Coll** País: Espanya

1960: 091, POLICÍA AL HABLA 13
Director: **José Mará Forqué** País: Espanya

1967: BONNIE & CLYDE 14
Director: **Arthur Penn** País: Estats Units

1971: CONTRA EL IMPERIO DE LA DROGA *THE FRENCH CONNECTION* 15
Director: **William Friedkin** País: Estats Units

1974: ASESINATO EN EL ORIENT EXPRESS *MURDER ON THE ORIENT EXPRESS* 16
Director: **Sidney Lumet** País: Estats Units

1974: CHINATOWN 17
Director: **Roman Polanski** País: Estats Units

1974: DIEZ NEGRITOS *EIN UNBEKANNTER RECHNET AB* 18
Director: **Peter Collinson** País: Alemanya de l'Oest (RFA)

1978: MUERTE EN EL NILO *DEATH ON THE NILE* 19
Director: **John Guillermin** País: Regne Unit

1987: LOS INTOCABLES DE ELIOT NESS *THE UNTOUCHABLES* 20
Director: **Brian De Palma** País: Estats Units

1987: POLICIA 21
Director: **Alvaro Sáenz de Heredia** País: Espanya

1988: BARCELONA CONNECTION 22
Director: **Miguel Iglesias Bonns** País: Espanya

EL SUEÑO ETERNO (1946)

SINOPSI

El detectiu Philip Marlowe es veu implicat en la investigació d'un cadàver tret de les aigües del moll Lido. Tanmateix, l'atracció que sent per una de les filles de l'adinerada família que l'ha contractat posa en perill la resolució del cas.

A partir de la brillant novel·la de Raymond Chandler –sembrada de diàlegs insuperables–, tres dels millors guionistes de Hollywood, entre ells William Faulkner, van adaptar aquest clàssic que arriba al cim del gènere. Un parell d'anys abans gairebé el mateix equip, Howard Hawks en la direcció, Sid Hickox encarregat de la fotografia, Faulkner del guió, i Bogart i Bacall a la pantalla, havien creat ja una altra obra mestra: Tener y no tener.

PDF realizat per Lluís Benejam

EL TERCER HOMBRE (1949)

SINOPSI

En el període de postguerra, un escriptor nord-americà anomenat Holly Martins (Joseph Cotten) arriba a Viena per descobrir que el seu millor amic Harry Lime (Orson Welles) ha mort en un estrany accident de trànsit. El cap de la policia militar britànica li insinua que el seu amic s'havia barrejat en la trama del mercat negre de penicil·lina pel que Holly intentarà esbrinar què s'amaga realment darrere de la mort del seu amic.

L'aportació d'idees d'Orson Welles a Carol Reed a la pel·lícula sembla evident. Welles va tenir problemes amb les seves produccions a Hollywood i va decidir donar el salt a Europa on va dirigir i va col·laborar en diferents projectes, entre ells aquest de Carol Reed.

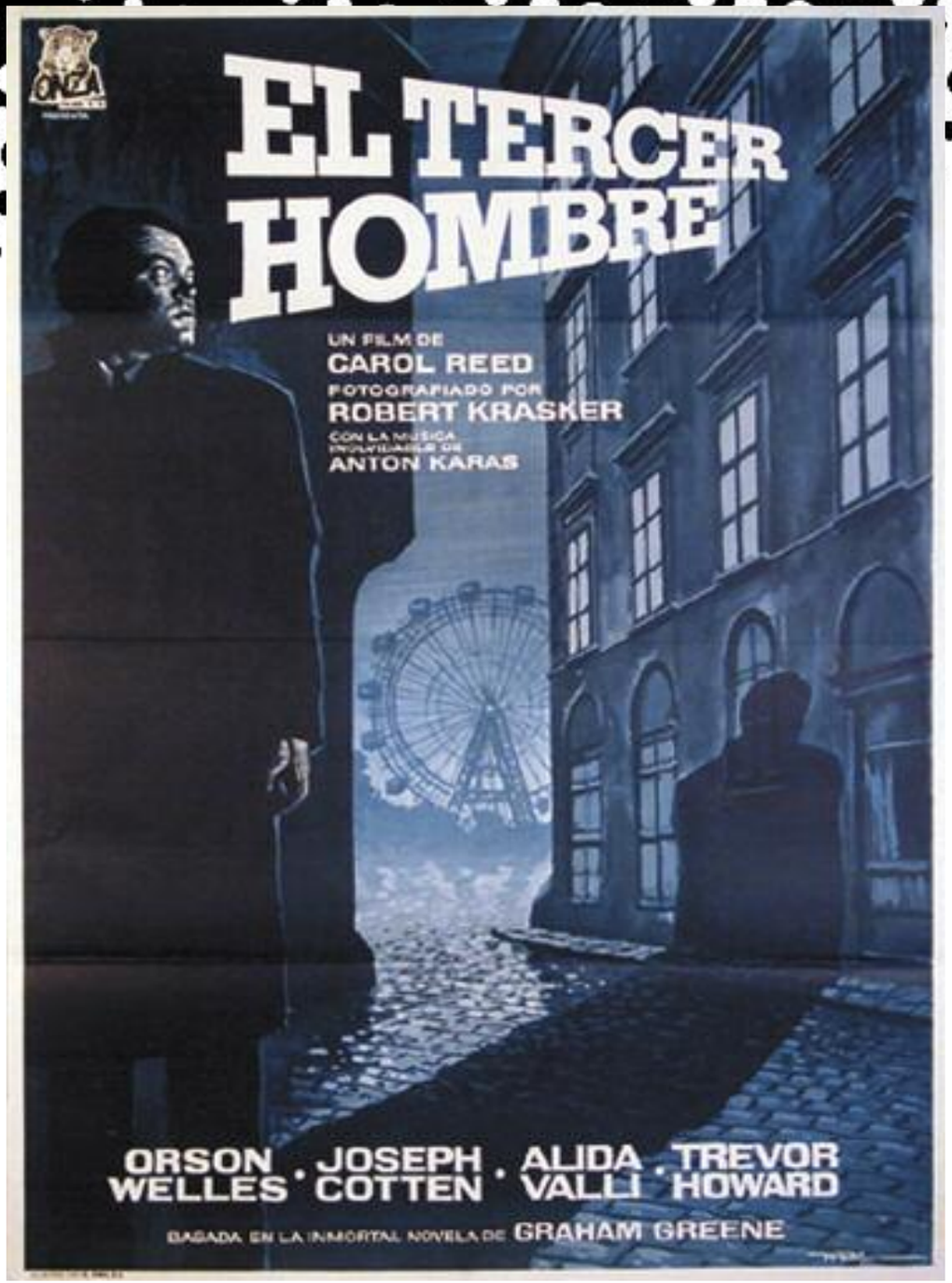

PDF realizat per Lluís Benejam

LA JUNGLA DE ASFALTO (1950)

SINOPSI

La planificació meticulosa d'un atracament a una joieria li serveix a Huston per oferir un poderós relat ple d'intensitat, a més d'un realista i insuperable estudi de personatges i les seves motivacions.

Vigorosa adaptació d'una novel·la de William R. Burnett sobre la preparació, execució i fracàs d'un atracament. Al marge del ritme viu que Huston va saber conferir al relat, destaca l'encertat perfil dels personatges i la plausible exposició de les seves ambigües i complexes relacions. Constitueix un clàssic del gènere negre, amb una perfecta interrelació entre la violència i un univers desencantat, amb el gran Sterling Hayden i una seductora i sexi Marilyn Monroe.

PDF realizat per Lluís Benejam

MUERTE DE UN CICLISTA (1955)

SINOPSI

Esposa d'un ric industrial, María-José és l'amant d'un professor d'universitat, Juan. En un dels seus passejos amb cotxe, ella mata accidentalment un obrer que va en bicicleta i fuig. Profundament trastornat, el seu amant intenta convèncer-la de reconèixer a la policia la seva culpabilitat.

Després d'una explicació tempestuosa, María-José fingeix acceptar. Però, havent portat Juan al lloc de l'accident, l'acaba assassinant, atropellant-lo amb el seu cotxe. Tement perdre l'avió que ha de prendre per acompanyar el seu marit, condueix a gran velocitat, intenta evitar un ciclista i cau en un barranc.

PDF realizat per Lluís Benejam

ATRACO PERFECTO (1956)

SINOPSI

Johnny Clay, que ha sortit fa poc de la presó, organitza un atracament per apoderar-se de la caixa d'unes carreres un dia de gran afluència.

Amb dos milions de dòlars en perspectiva, els còmplices no falten i tots desitgen l'èxit de l'operació.

L'operació és un èxit, el timing és perfecte; però sense comptar amb la indiscreció d'un dels còmplices així com la cobdícia i la duplicitat de la seva dona.

El desencadenament del drama farà anar malament tota aquesta maquinació...

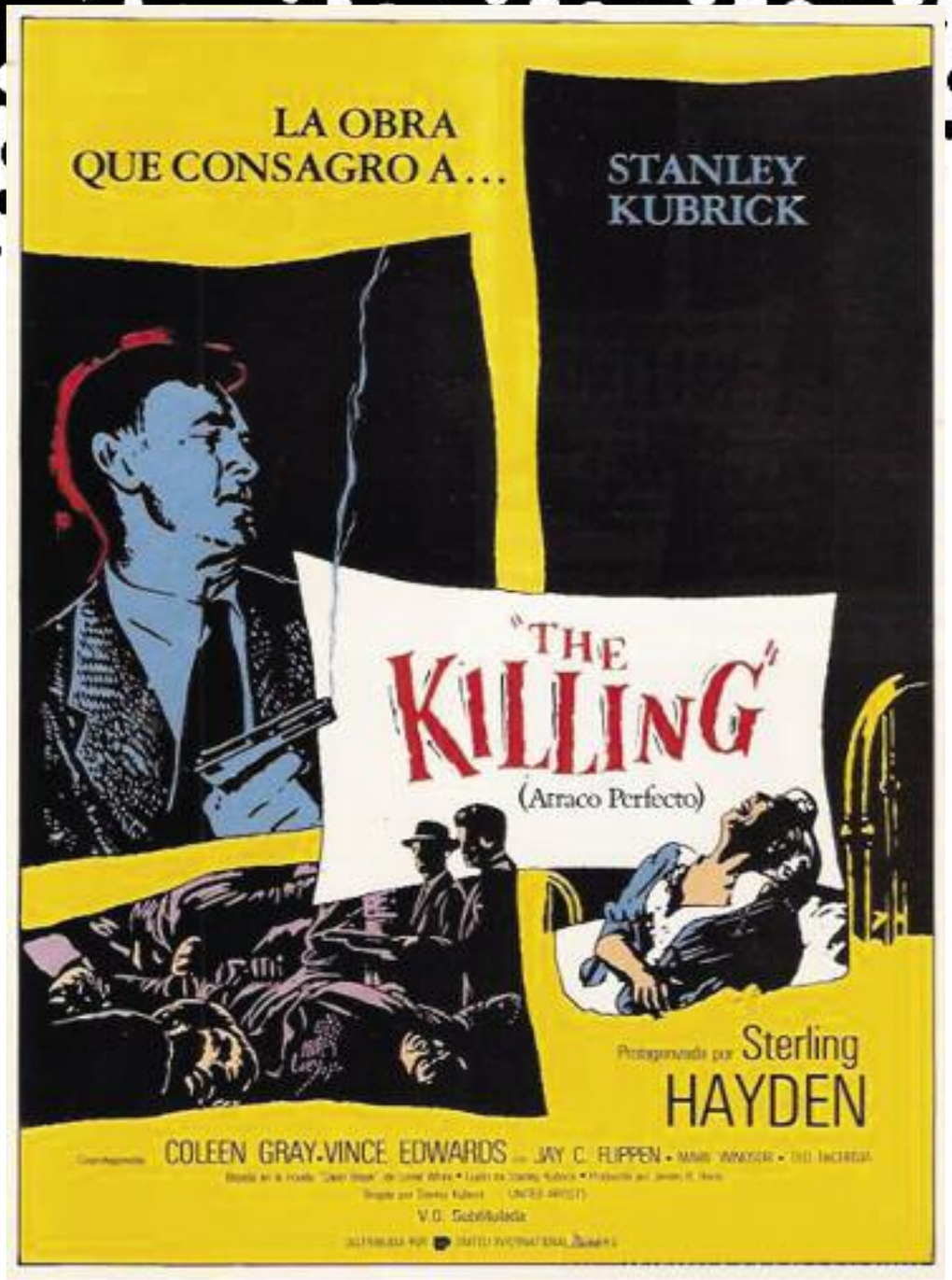

PDF realizat per Lluís Benejam

DISTRITO QUINTO (1957)

SINOPSI

Cinc homes cometen un atracament i fugen cadascun pel seu costat. Més tard es reuneixen en un local per repartir-se els milions. Mentre esperen a Juan, que és qui porta el botí, cadascun d'ells es va imaginant el que farà amb la seva part. Però l'espera es va fent llarga i es van posant nerviosos pensant que el seu company mai apareixerà, recordant com el van conèixer i com es van succeint les coses fins al moment actual.

Un dels títols més prestigiosos del cinema policial barceloní dels 50, basat en una obra teatral de Josep Maria Espinàs. Resolta amb desacostumada seguretat, tant en el ritme com en la composició formal, va sofrir les inevitables censures que les obres d'aquest gènere sofrien en aquells moments.

PDF realitzat per Lluís Benejam

091, POLICÍA AL HABLA (1960)

SINOPSI

Es tracta de la història d'un cotxe patrulla de la Policia espanyola, durant una nit de servei qualsevol. Un dels inspectors que hi ha, Andrés Martín, fa uns mesos un cotxe, que es va donar a la fugida li va matar la seva filla. S'inicia el servei del cotxe patrulla Z-10 durant la nit, atenent diverses trucades urgents. El cotxe que va atropellar la filla de l'inspector Andrés Martín és localitzat, i el seu propietari detingut. El Z-10 es dirigeix al lloc on ha estat trobat el cotxe, i l'inspector s'enfronta violentament amb l'atropellador, havent de ser separat pels seus companys. Aconseguirà l'inspector tancar la ferida que el crema per dins?

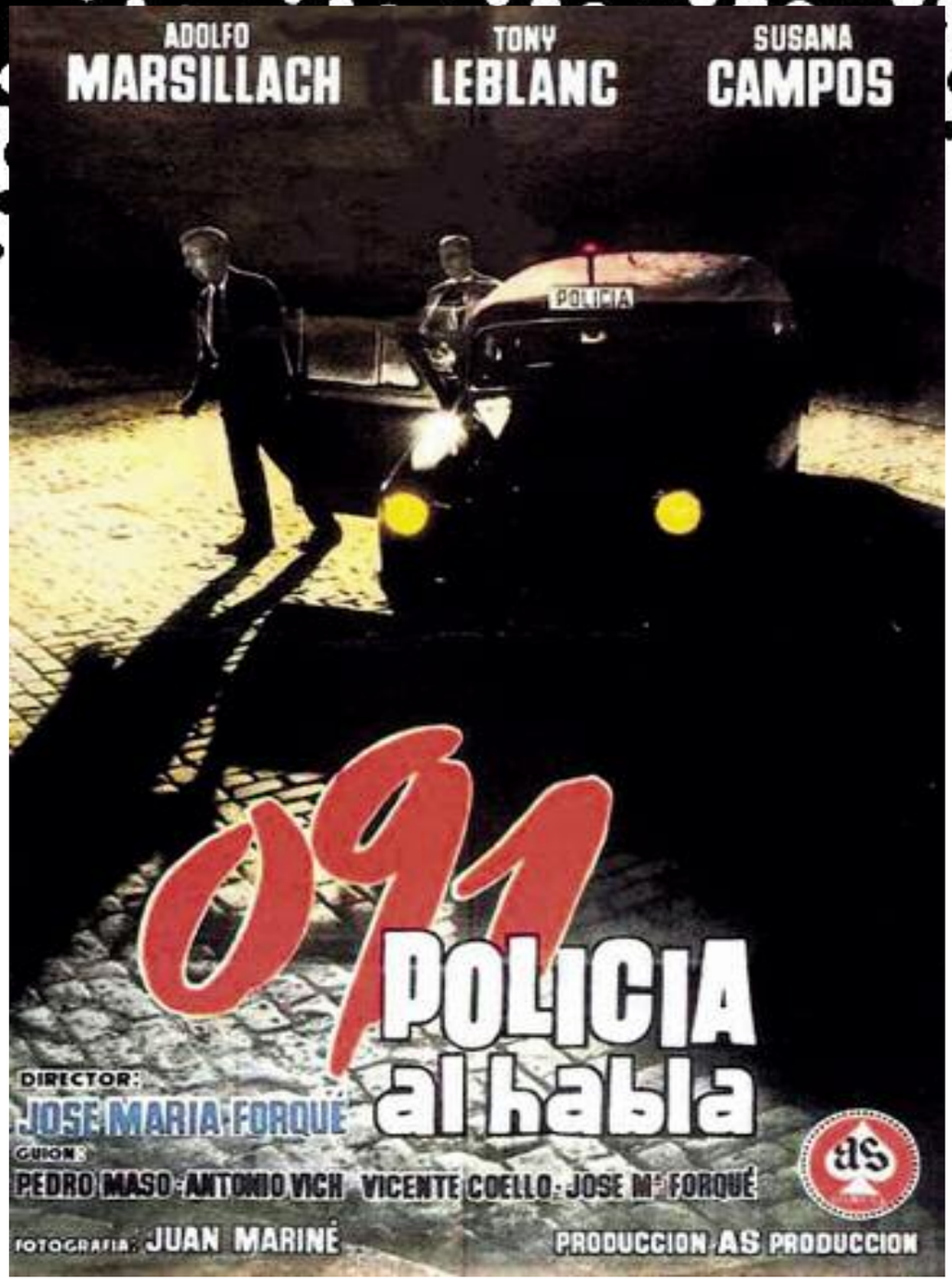

PDF realitzat per Lluís Benejam

BONNIE & CLYDE (1967)

SINOPSI

Clyde Barrow, un atracador de bancs i petits negocis, ha sortit de presó. En ple període de la Gran Depressió dels anys 30 torna a assaltar bancs. Coneix a Bonnie Parker, una noia de poble que se sent avorrida i que decideix acompanyar-lo.

Junts protagonitzen una escalada d'atracaments i crims cada vegada més brutals, deixant rera les seves fugides una estela de violència i de sang.

Posteriorment se'ls iran unint el jove mecànic de cotxes, C. W. Moss, el germà de Clyde, Buck Barrow i la seva nerviosa dona, Blande.

PDF realizat per Lluís Benejam

CONTRA EL IMPERIO DE LA DROGA (1971)

SINOPSI

Dos policies de narcòtics, Doyle i Russo, tenen la intuïció que un gran lliurament de droga és a punt d'arribar a Brooklyn. Vigilant Sal Boca, un petit truà italià, arriben a sospitar d'un francès arribat de Marsella, Alain Charnier, de ser al capdavant de l'operació.

Inspirat en fets reals i en la història de Jacques Angelvin, la pel·lícula French Connection *es caracteritza per una voluntat del seu realitzador, William Friedkin, d'ensenyar el desenvolupament de la investigació, tal com es va produir realment. És aquesta recerca de realisme el que fa original la pel·lícula i el seu aspecte documental. Nombroses escenes van ser rodades càmera a l'espatlla, en decorats naturals i a la llum del dia.*

PDF realitzat per Lluís Benejam

ASESINATO EN EL ORIENT EXPRESS (1974)

SINOPSI

Istanbul, ple hivern. Poirot decideix agafar l'Orient Express que en aquesta època sol fer el seu recorregut pràcticament buit. Però aquell dia, el tren va ple i només gràcies a una bona amiga aconsegueix una llitera en el cotxe-llit. A l'endemà al matí es desperta, descobreix que una tempesta de neu ha obligat a detenir el tren i que un americà, anomenat Ratcher, ha estat apunyalat salvatgement. Aparentment ningú ha entrat ni ha sortit del cotxe-llit. L'assassí, sens dubte, és algun dels ocupants entre els quals es troba una altiva princesa russa i una institutriu anglesa.

PDF realitzat per Lluís Benejam

CHINATOWN (1974)

SINOPSI

El detectiu privat Jake Gittes (Jack Nicholson) és contractat per una dona que es presenta com a Sra. Mulwray (Diane Ladd) per seguir el seu marit, sospitós d'adulteri, i enginyer de l'empresa d'aigües de la ciutat. Aviat Mulwray és trobat mort, ofegat. Gittes continua llavors la seva investigació, en la qual res no és senzill i on tothom fa un doble joc, i descobreix que la dona que l'ha contractat no és la vertadera Sra. Mulwray.

S'apassiona aleshores per Evelyne Mulwray (Faye Dunaway), la vertadera dona de l'enginyer, i segueix les seves investigacions malgrat les diverses amenaces d'assassins professionals fins al descobriment de la veritat.

PDF realitzat per Lluís Benejam

DIEZ NEGRITOS (1974)

SINOPSI

Relata la història de 10 persones, el jove Anthony Marston, el senyor i la senyora Rogers, els criats, la senyora Emily Brent, el general MacArthur, el jutge Lawrence Wargrave, el doctor Armstrong, el detectiu William Henry Blore, l'aventurer Phillip Lombard i la jove Vera Claythorne, que són convidades a passar uns dies en una illa privada, «l'illa del negre», anomenada així perquè mirada de perfil va ser semblant al cap d'un negre. El seu misteriós amfitrió no apareix i llavors comencen a ser assassinats un per un seguint les ingènues instruccions d'una cançó de bressol: «Deu negrets van sortir a sopar, un es va ofegar i llavors van quedar nou...». La primera nit, després del sopar, una veu els acusa a tots ells de ser culpables d'un crim. El que sembla una broma macabra es converteix en una espantosa realitat quan un d'ells s'ofega.

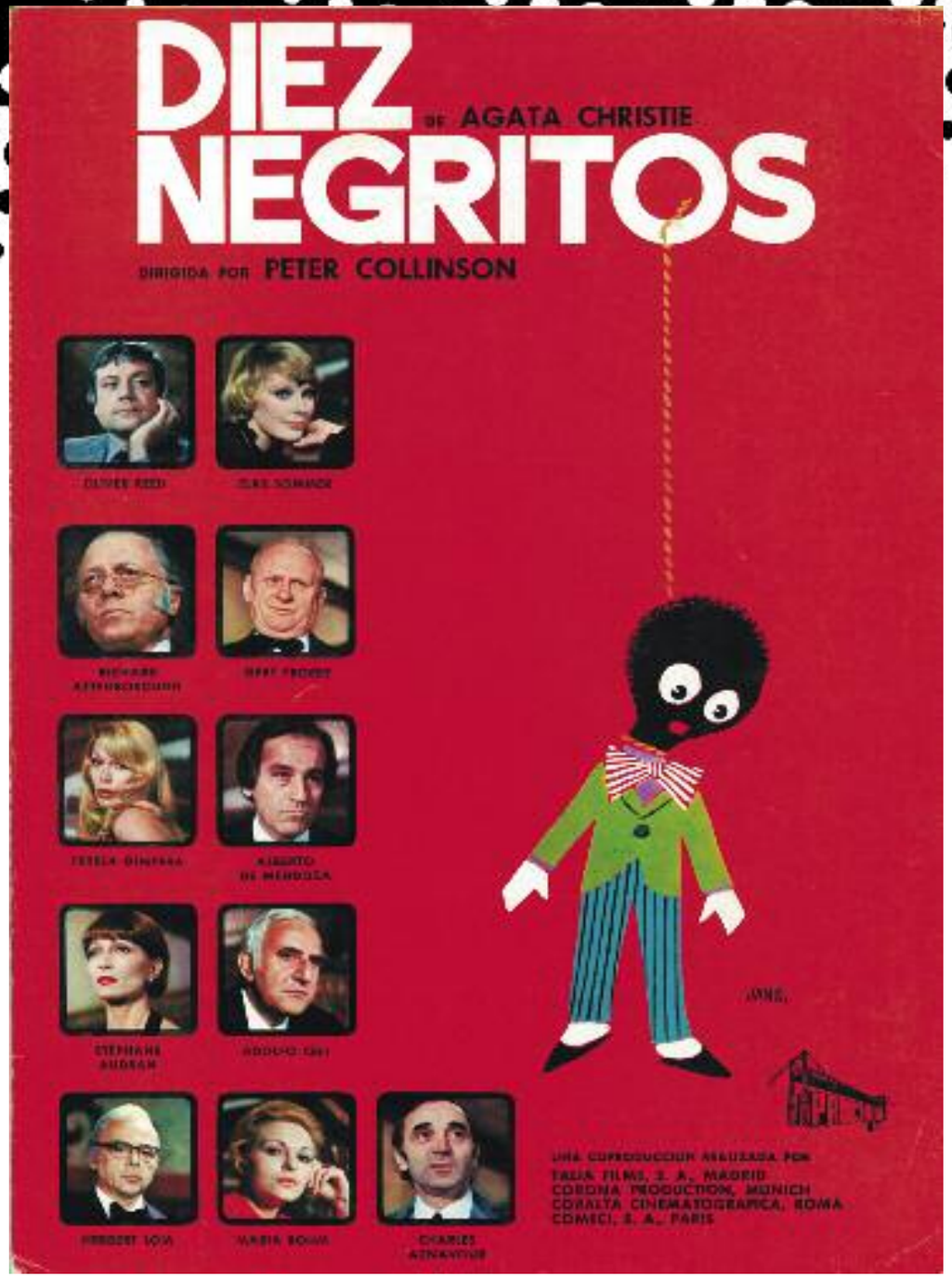

PDF realizat per Lluís Benejam

MUERTE EN EL NILO (1978)

SINOPSI

Linnet Ridgeway és una jove hereva amb una fortuna que la situa com la persona més rica del Regne Unit i amb una bellesa que enlluerna. Ambdues qualitats la fan una de les persones més afortunades i envejades. Quan coneix al promès de la seva millor amiga, el sedueix per acabar casant-se amb ell. Junts iniciaran un viatge de noces que en un de les seves destinacions els portarà a les aigües del riu Nil, a Egipte. El que es prometia com un viatge romàntic i feliç aviat es convertirà en un malson degut a l'antiga xicota del marit de Linnet que segueix d'aprop tots els seus passos, disposada a tot per tal de venjar-se. A bord de la nau que els porta pel Nil, per contemplar els encants de la seva cultura mil·lenària, les idíl·liques aigües aviat es tenyiran de tragèdia a causa d'un horrible crim. No obstant això una de les ments més privilegiades d'Europa es troba també, de vacances, a la nau: el detectiu Hèrcules Poirot.

PDF realitzat per Lluís Benejam

LOS INTOCABLES DE ELLIOT NESS (1987)

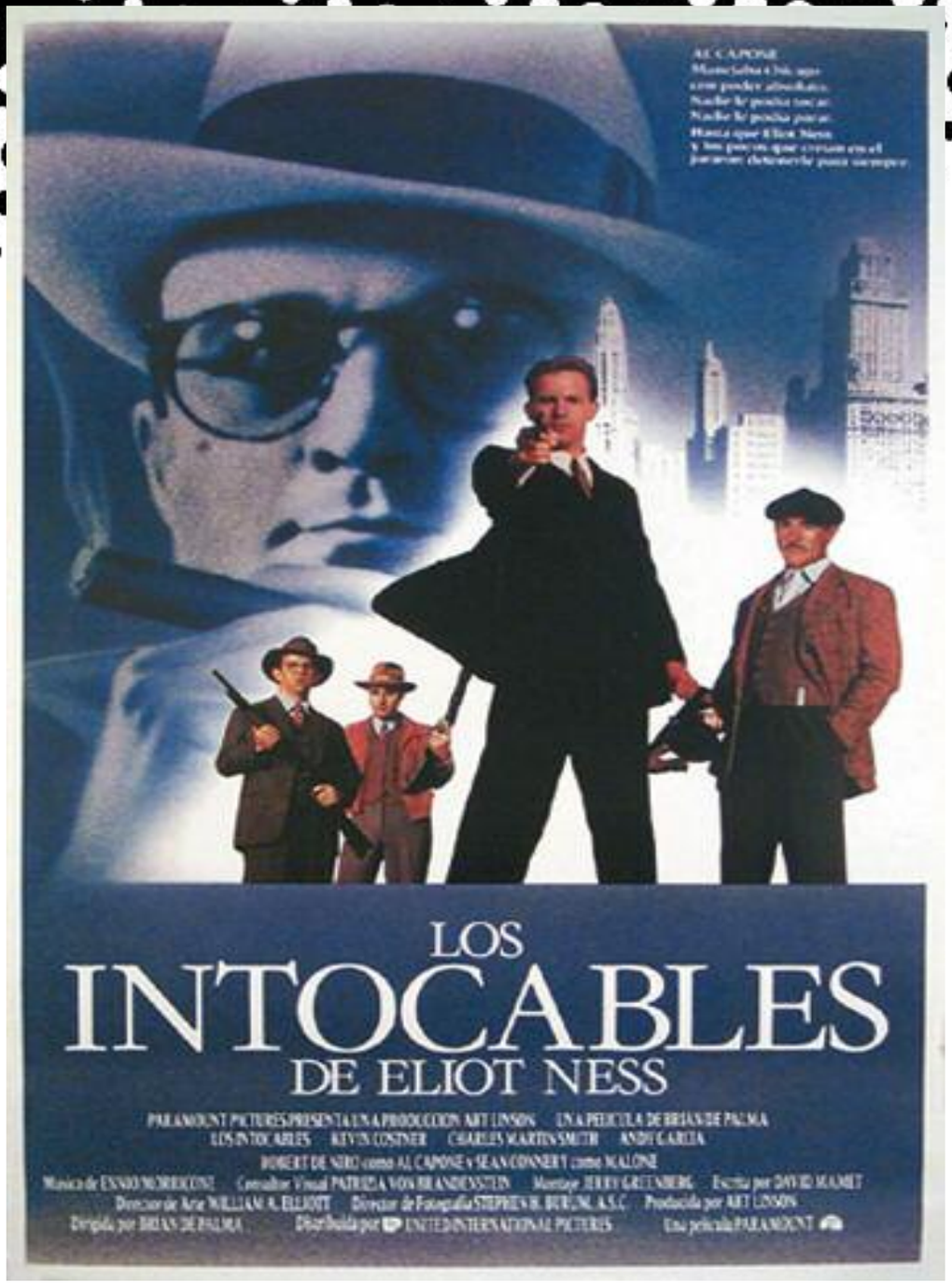

SINOPSI

Eliot Ness, un agent federal idealista, és l'encarregat de mantenir l'ordre en el Chicago de la Llei seca. La pel·lícula comença amb l'atemptat amb bomba contra un bar en la guerra de l'alcohol.

Al principi Ness fa una batuda en un magatzem d'Al Capone, però quan arriba, en el magatzem no troben alcohol. Davant aquesta perspectiva Ness sospita que la policia de Chicago és subornada. En una trobada casual, Ness coneix a Malone (un policia de la vella escola), a qui demana que s'uneixi al seu grup per acabar amb Al Capone. Poc després a l'equip s'incorporen Oscar Wallace (un agent del tresor) i George Stone (un cadet de la policia). El nou equip dels "intocables" neteja la ciutat.

PDF realitzat per Lluís Benejam

POLICIA (1987)

SINOPSI

L'acció transcorre en el Madrid de la segona meitat dels anys 80. La farmàcia en la qual Luisa i Gumer treballen com a ajudants ha estat objecte d'un atracament, deixant al seu amo malferit i a Gumer desmaiat a terra. López, el policia que s'encarrega del cas es portarà una sorpresa mesos després quan es trobi a Gumer com a policia... i com a parella en vigilància urbana en un barri de mala mort.

I és que a Gumer, en quedar-se a l'atur, només li quedava l'opció de seguir les passes de la seva pròpia família de policies; ho porta a la sang i, encara que a ell li sembli una bogeria, el seu oncle Pepe és el que li emplena la inscripció en secret per entrar en el cos, obviant el fet que Gumer sigui un maldestre i dispari amb els ulls tancats.

PDF realizat per Lluís Benejam

BARCELONA CONNECTION (1988)

SINOPSI

Barcelona s'ha convertit en el centre neuràlgic de la Màfia a Europa. Assassins, camells, policies i jutges corruptes fan el que volen... i en aquest ambient és on actuarà Huertas, un policia que investiga un assassinat.

Sergi Mateu hi interpreta un policia que comprova com Barcelona és un dels centres neuràlgics de la màfia europea. El control del joc, el tràfic de divises, la prostitució i la droga són motiu d'enfrontaments entre bandes rivals i jutges corruptes i policies deshonestos es venen al millor postor.

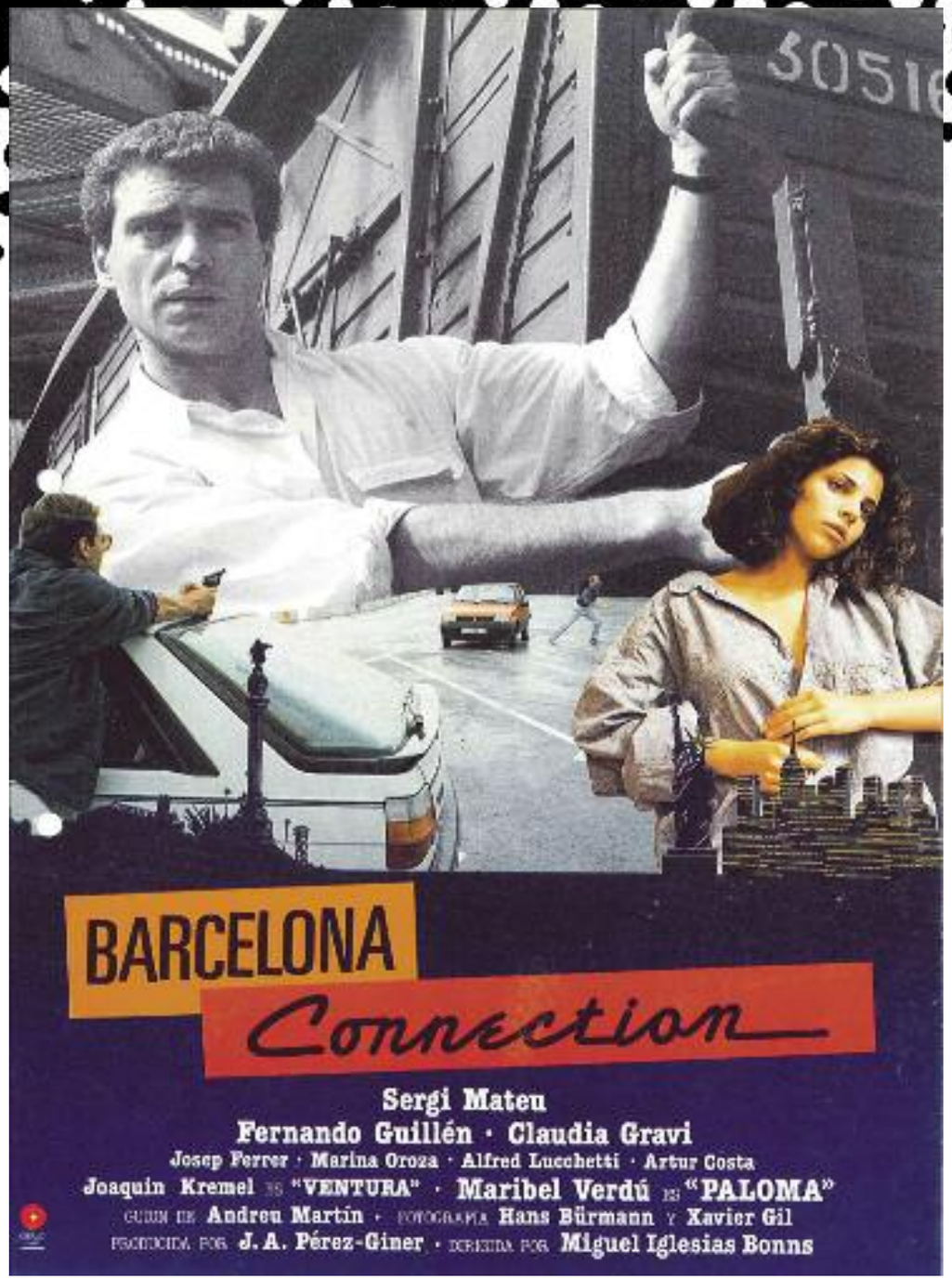

PDF realizat per Lluís Benejam

Altres pel·lícules que haguessim pogut posar...

1969

1973

1981

1991

Disseny: Lluís Benejam

Fotografia portada: Torner

Impressió: Roger SL. Figueres

Promotor: Associació Amics del Castell de Sant Ferran

Octubre de 2013